

Zin en onzin van de informatie over CMD op Internet

Via Internet informatie opvragen over craniomandibulaire dysfunctie levert een verwarrende verscheidenheid aan websites op. De meeste sites bespreken de 'signs and symptoms' en proberen een directe oplossing aan te dragen. De surfer dient enigszins over kennis van deze materie te beschikken om de zin van de onzin te kunnen onderscheiden. Wie zijn eigen kennis van dit onderwerp paraat heeft en met een kritische instelling de sites bezoekt, vindt in deze bijdrage een aantal website-adressen aangereikt die nuttige informatie kunnen opleveren.

Consensus statements

De Amerikaanse National Institutes of Health (NIH) hebben op hun website een database met 'Consensus statements' over een groot aantal onderwerpen (<http://odp.od.nih.gov/>). Eén daarvan is een Technology Assessment Statement over 'Management of Temporomandibular Disorders', het Angelsaksische equivalent van craniomandibulaire dysfunctie. Het doel van dit document is verantwoording af te leggen over de verschillende behandelingsstrategieën van de CMD-problematiek.

Hoe komt zo'n statement tot stand? Een onafhankelijke commissie van 15 wetenschappers, gesteund door 23 experts op dit terrein, bundelt kennis en ervaring, en verricht literatuuronderzoek via Medline. Het concept wordt door de commissie en de experts getoetst en vervolgens wordt er een grote wetenschappelijke conferentie aan gewijd. Na de verwerking van commentaren en amendementen wordt het eindrapport vastgelegd en als aanbeveling gepubliceerd (in o.a. Medline). Dit TMD-Disorders Statement is van 1 mei 1996 en te vinden met het adres: http://odp.od.nih.gov/consensus/ta/018/018_statement.htm. Naast het volledige rapport is er een abstract aanwezig en kan men zien welke wetenschappers aan dit statement hebben meegewerkt. Op de NTvT-website is een directe link naar deze consensus-site aanwezig.

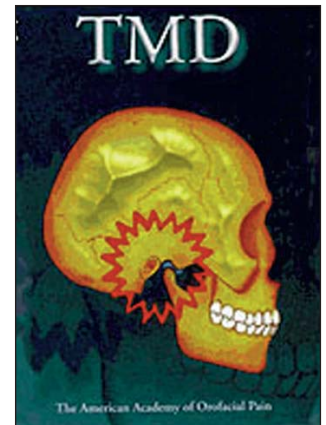
Center for Orofacial Pain

De 'School of Dentistry' van de Universiteit van Californië in San Francisco heeft een aparte site over de CMD-problematiek, getiteld 'UCSF Center for TMD and Orofacial Pain'; het adres is <http://itsa.ucsf.edu/~ucsf-md/index.htm>. Op de homepage hiervan zijn enkele hypertextlinks aanwezig die uitleg over CMD geven. De meeste beschrijven de symptomen die iemand kenmerken als CMD-patiënt. Eén van deze links is die van 'painmanagement', waar diverse methoden van pijnbestrijding worden getoond. Deze universiteitssite biedt tegen de verwachting in weinig informatie en is duidelijk bedoeld om patiënten met klachten binnen te halen.

American Academy of Orofacial Pain

Pijn blijkt de voornaamste drijfveer om een website over craniomandibulaire dysfunctie op te zetten. De site van de American Academy of Orofacial Pain (AAOP) (www.aaop.org) presenteert op duidelijke wijze de doelstelling van de organisatie. Deze organisatie van professionals legt zich toe op pijnbestrijding bij patiënten met aangezichtspijnen en

aanverwante afwijkingen. Zij bevordert opleiding van specialisten, onderzoek en patiëntenzorg op dit terrein. Op de site is te vinden wie dit allemaal organiseren en daar staan specialisten bij die ook hier te lande bekendheid genieten. Men kan - ook internationaal - cursussen volgen, die afgesloten worden met een examen, waarna men opgenomen wordt in het register van de vereniging als TMD/CMD-specialist. De 'tutorial' over TMD, www.aaop.org/tmd_tutorial.htm, is aardig om online te volgen.

Andere wetenschappelijke bronnen

Ook de American Academy of Head, Neck and Facial Pain houdt zich bezig met voorlichting over CMD en beveelt via een adressenlijst zijn eigen leden aan om deze problemen te helpen bestrijden. De voorzitter van deze organisatie heeft een eigen website en, hoewel niet geheel van commercieel belang ontbloomt, loont het toch de moeite daar een kijkje te nemen. Het adres luidt: www.drshankland.com/. De site is erg uitgebreid en voorzien van veel illustraties waaronder die over de 'trigger points', die veel overeenkomst vertonen met die van Janet Travell (auteur van 'Myofascial pain and dysfunction: the triggerpoint manual'). Gelukkig wordt daar elders op de site ook naar verwezen. De uitstralende pijngebieden worden per spier behandeld en illustreren nogmaals hoe moeilijk het is een duidelijke diagnose te stellen. Ook aardig is de relatie die gelegd wordt met slachtoffers van verkeersongelukken en de problemen die ontstaan na een whiplash of een airbagconclusie.

Surfers die liever gedegen informatie in het Nederlands willen nazoeken, kunnen terecht op de site van de Nederlandse Vereniging voor Gnathologie en Prothetische Tandheelkunde (NVGPT). Met het adres www.dentnet.nl/nvgpt komt men op de online-versie van het NVGPT-bulletin terecht. Enkele artikelen zijn op deze manier nog eens na te lezen, maar niet alles is integraal aanwezig. De leden van de NVGPT zijn bekend met het tijdschrift *Cranio*, dat ook een site www.cranio.com/new.html heeft waar men kennis kan nemen van de inhoud van het laatste nummer. Het is de moeite waard aan deze site een bezoek te brengen, omdat daarin diverse artikelen volledig worden 'afgedrukt' naast de gebruikelijke abstracts. *Cranio* organiseert ook een discussiegroep onder de naam 'Cranio Community', waar men met collega's schriftelijk van (gedegen) gedachten kan wisselen. Het is dus geen chat-room.

Tot slot nog dit: wie met bruxisme als trefwoord gaat zoeken, vindt weinig en komt overwegend op Franse sites terecht; wie met de termen 'grinding', 'clenching' of 'TMD' gaat zoeken, zit vervolgens zelf knarrend enorme lijsten van sites door te werken.

S.L. Liem, redacteur Internet